

LEO P.:

Moderne smeri šolstva v Nemčiji.

(Pedagoški študijski teden v Berlinu.)

Centralni zavod za vzgojo in pouk v Berlinu, ki ima sedaj nalogo, da izravna povojne šolske razmere in kjer rešujejo razni učenjaki in možje prakse v najlepši slogi važne probleme, je povabil inozemce v svojo sredo.

Vabilu se je odzvalo 137 šolnikov. Prišli so učitelji iz Amerike, Anglije, Belgije, Švedije, Rusije, Estonije, Poljske, Rumunije, Južne Afrike, Japonske in štrje zastopniki naše kraljevine. V pozdravnih dvorani se nam je nudila jako pestra slika in prilika si imel govoriti s šolniki s celega sveta. Nepozaben čas.

Pozdrav v zavodu je bil nadvse pri srčen. Takoj nato smo pričeli z resnim delom. Pedagogi, v resnici strokovnjaki, so nam v globoko razmišljenih referatih obdelovali razne panoge šolstva. Referatom so sledile debate. Obenem smo hospitalirali po učnih zavodih raznih tipov, tako, da smo se mogli v šolstvo v Nemčiji v resnici pogledati.

Šole so zelo različne. Zunanje lice imajo po svojem rektorju, oziroma po učiteljskem zboru. Na željo ministrstva se poizkuša z raznim novim načinom poučevanja. Obenem se veliko piše, debatira in kritizira. Kar bo najboljšo, to bo obveljalo. V vseh šolah je vpeljan delavni pouk, katerega bistvo je dosega ciljev potom ročnega dela in produkcije. To je šola življenja. V središču je delo učenca in njega samodelavnost. Na ta način spozna učenec svoje svestosti, meje svoje možnosti in svoje moči, uče se ponižnosti in obvarovani ostanejo pred nadutostjo. Postanejo samostojni in zmožni razumeti resno življenje.

So šole, kjer je delavnost učencev izpeljana do viška. Tu je učitelj le priatelj, le človek. Učenci si sami izberejo učno snov, na katero se tudi pripravijo. Potom debat, ki jih vodi kak učenec, si menjajo svoje misli in utrjuje svoje na-

zore. Učitelj pride le kot pameten človek v debati v poštev in kot tak vpliva na debato, da se giblje v pravi smeri. Sistematičnega pouka tu ni — sistem se pojavi sam ob sebi. V teh šolah je vpeljan skupnostni pouk. Razdelitve učnih ur namreč ni. Vsaka učna snov se obravnava iz vseh vidikov. Premog se ne obravnava n. pr. kot pri nas v mineralogiji, temveč vzame se kot celota. Kaj spada k premogu? Snov iz mineralogije, geologije, plinarna, stranski produkti, anilin-barve, gospodarski pomen premoga, bogastvo iz premoga, industrija, carina, železniški tarif, rudarji, njih poseben jezik, rovi, kolonije, bratovske skladišče rudarske pesmi itd. To vse skupaj je celota ki se ne da in ne sme trgati po učnih urah.

So učitelji, ki vodijo pouk na podlagi svojega skrbno obdelanega vrta. Ta je izhodišče vsega pouka, ki je torej v resnici pouk iz življenja za življenje.

Je pa še veliko raznih tipov poizkusnih šol o katerih hočem, ko vse utiše iz Nemčije prebavim, temeljito poročati.

Zanimivo je bilo ogledovanje mestne poklicne posvetovalnice in psihotehničnega instituta v Osrarn-tovarnah. Tu je vse polno aparatov, s pomočjo katerih preizkušajo dušne pojave in zmožnosti mladih ljudi. Kdor je to videl, se je veliko naučil.

Povdariti moram, da smo Slovenci v Berlinu veliko pridobili. Obenem smo prišli v poizkušajo, da se bomo dalje s pedagogiko temeljiteje bavili. Pridobljeno znanje sem pričel uporabljati v svojem šestem razredu in reči moram, da sem srečen ker v novem načinu poučevanja se čutim v resnici človeka od katerega ima mladina pravo korist.

Iz svoje prakse hočem podati večkrat kako poročilo.

jo. Poslovanje bo veliko lažje. Vse učitelje ferijalce prošim, da mi stavijo tozadevne predloge. Kot člani F. S. bomo imeli vse pravice F. S. razven ¼ vožnje, t. j. svratišta itd. — Podpirajmo F. S. in dokažimo, da tudi učitelstvo zna ceniti idealen program organizacije, ki je edina v naši državi, v kateri so člani vsi kulturni činitelji! — Prijave pošljite na moj naslov v najkrajšem času! — Za učit. F. S.: S. Mrovlje, učitelj Črnomelj.

—f Počitniški izlet. V minulih počitnicah se projektirani izlet iz znanih vzrokov ni vršil. V smislu našega programa se bo vršil druge počitnice poučni izlet v Češkoslovaško in za ta izlet bomo zainteresirali potom naših organizacij in našega tov. Františka češkoslovaško vlado, katera, upamo, da bo z raznimi ugodnostmi omogočila naš projektiran izlet in o katerem bo vse natančno navedeno pod tem naslovom. Žalibog se letošnji nameravani izlet ni vršil, pričakujemo, da bo češkoslovaška vlada uvidevala tolikokrat poudarjeno važnost takih poučnih izletov. Na delo torej, da skupno z našo učiteljsko organizacijo uresničimo naše načrte. — S. M.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Kongres F. S. V dnehi 16., 17. in 18. avgusta t. l. se je vršil v Ljubljani. V kongresu F. S. Edino, kar bi tangiralo nas učitelje, je vprašanje četrtinske vožnje. O tem vprašanju sem že poročal v »Učit. Tov.« Mislim pa, da govorim v imenu vseh pravih idealnih učiteljev-ferijalcev, da bomo kljub temu da nam Ministr. saobračaja ne pripozna ¼ vožnje, vseeno pristopili k F. S. Pri volitvah je bil izvoljen profesor Kušan iz Sarajeva za predsednika F. S. — F. S. združuje pod svoje okrije vso jugoslovensko omladino pod katerimi naj bodo tudi učitelji in profesorji, saj vrši F. S. kulturni in nacionalni program in na event. izletih po naši državi smo vsi stari znanci, bodisi na skrajnem severu ali na skrajnem jugu. Za Slovenijo bomo imeli samo eno P. F. S. in s tem pozivam vse učit. P. F. S. da se razidejo in da se članstvo prijavi v našo učit. P. F. S. Imeli bomo s tem večji pregled in tudi iz ekonomskih ozirov bi bilo to bolj praktično. Prosim vse učit. P. F. S. da mi v najkrajšem času pošljejo ves inventar, če ga ima-

Gospodarstvo UJU.

Računi sprejeti na glavni skupščini UJU v Subotici, 27. in 28. avg. 1925.

Dohodki:				Pregled.			
Od koga?				»Narodna Prosveta«		»Učitelj«	
Predplata.							
1	Dugovna	Din 81.839—	Din 58.081—				
2	Tekuća	216.172 10	101.738 50	298.011	10	159.819	50
3	Oglasi			12.403	—		
				310.414	10	159.819	50
Razni prihodi:							
1	Članarina	Din 109.788 10					
2	Učiteljski kalendar	I 4.155 97	39.201 22				
		II 35.045 25					
3	Članske karte	5.770—					
4	Predavač	1.495—					
5	Pomoč zabave i dr.	71.918 05					
6	Kamata od novega za štednjo	4.313—					
7	Dubrovački List	7.941 50					
	Svega	Din 240.426 87					
Pregled primanja:							
1	Narodna Prosveta	Din 310.414 10					
2	Učitelj	159.819 50					
3	Razni prihodi	240.426 87		710.660	47		
	Saldo gotovine od 15. jula 1924. god.			556 45	20	766.305	69
Pregled izdavanja:							
1	Narodna Prosveta	Din 294.057 35					
2	Učitelj	137.363 65					
3	Drugi izdaci	172.956 47		604 377	47		
	Gotov. u blagajnici na dan 15. jula 1925. god.			29.906	30		
	Ulog na štednjo			132.021	92	766.305	69

Izdatki:

Z a š t o				»Narodna Prosveta«		»Učitelj«	
1				Din	p	Din	p
1	Hartija			63.303	65	41.145	50
2	Štampa			149.010	—	63.933	—
3	Saradnja			8.415	—	8.986	—
Plate:							
4	Uredniku		Din 11.100—				
5	Korektoru		7.200—				
6	Administratorsu		7.800—				
7	Ekspeditoru		12.000—	38.100	—	14.150	—
8	Pošta, podvoz i adrese			23.901	20	2.092	15
9	Porez na oglase, zavoj, priznanice i dr.			2.568	50	900	—
10	Provizija			8.759	—	6.107	—
11	Vračena pretplata					50	—
	Drugi izdaci:			294.057	35	137.363	65
1	Ogrev, osvetljenje i voda		Din 5.837 50				
2	Nepredvidjeni izdaci		25.474 57				
3	Skupština		50.227 95				
Plate osoblja U. J. U.:							
4	Blagajniku		Din 14.400—				
5	Sekretaru		12.000—				
6	Pisaru (ml. sekr.)		5.700—				
7	Posluzi		11.700—				
	Svega		Din 43.800—				
8	Učiteljski Kalendar		Din 35.860 20				
9	Dubrovački list		7.580 50				
10	Nameštaj i kancelar. materijal		1.743 75				
11	Knjižnica		150—				
12	Razna pomoć, telefon i kanap		1.232—				
13	Članske karte		1.050—				
	Svega		Din 172.956 47				

Aktiva:

Račun ravnovesja.

Pasiva:

Gotovina:				Saldo Kapitala:			
u Blagajnici				od 15. jula 1924. do 15. jula 1925. god.			
1	Hartijama od vrednosti	29.906 30				979.019	42
2	Ulog na štednjo	132.021 92	165.353 22				
Dužnici:							
za Narodnu Prosvetu							
1	Učitelj	313.735 25					
2	Učiteljski Kalendar	78.469 90					
3	Predavač	11.614 75					
4	Članske karte	10.508 —					
5	kod Poštanske štedionice	5.589 50					
	Svega	100 —	420.017 40				
Nepokretno Imanje:							
plac u Banji Koviljači				9.500	—		
Knjige:							
1	Učiteljski Kalendar	12.750 —					
2	Predavač	2.900 —					
3	Učitelj	57.286 15	72.936 15				
4	Nameštaj i pribor	18.141 30					
5	Biblioteka	9.950 —					
6	Otpisi	283.121 35					
	Svega		979.019 42			979.019	42

Izdatki:

Bilanca.

Dohodki:

Troškovi:				Člansrina			
za Narodnu Prosvetu				Kamata			
1	Dubrovački List	108.708 50				67.763	10
2	Plate osoblja U. J. U.	571 —				3.109	—
3	osvetljenje	15.700 —				283.121	35
4	poštu, telegr. i telefon	970 —					
5	kancelar. materijal	300 —					
6	vodu	469 75					
7	proviziju na Nar. Prosvetu, Učitelj i Kalendar	587 50					
8	pomoć i dr.	7.133 —					
	Svega	2.994 05	137.433 80				
Otpisano:							
1	Narodna Prosveta	151.530 80					
2	Učitelj	38.047 45					
3	Učiteljski Kalendar	20.638 70					
4	Predavač	3.827 —					
5	Nameštaj i Pribor	2.015 70					
6	Nepokretnosti	500 —	216.559 65				
	Svega		353.993 45			353.993	45

Dohodki:

Proračun.

Izdatki:

Od čega?				Za što?			
Din				Din			
1	Pretplata na Narodnu Prosvetu (zajedno sa naplaćenom veresijom)	310.000	—	1	Hartija	65.000	—
2	Pretplata na Učitelja (zajedno sa naplaćenom veresijom)	160.000	—	2	Štampa	160.000	—
3	Članarina (članski ulož)	110.000	—	3	Saradnja	10.000	—
4	Od učit. kalendara, naplata duga	3.000	—	4	Honorar redakc. Odboru	5.000	—
5	predavača	500	—	5	Pošta, podvoz, zavoj i drugi izdaci	20.000	—
6	članskih karata	1.000	—	6	Državni porez za oglase i štampanje adresa	10.000	—
7	Pomoći od Učit. Zadruga A. D.	2.000	—	7	Nepredvidjeni troškovi	7.000	—
8	Kamata na novac	10.000	—	8	Plata uredniku	14.400	—
9	Pomoć, zabave i drugi prihodi	35.000	—	9	korektoru	7.200	—
	Svega	631.500	—	10	administratorsu	8.400	—
	Saldo gotovine od 15. jula 1925.	29.906	30	11	ekspeditoru	14.400	—
	Ukupno	661.406	—		Svega	321.400	—
	Kad se oduzme izdatak u	630.900	30	Drugi izdaci:			
	Višak je u	30.506	—	1	Kancelarijski troškovi	2.000	—
				2	Ogrev, osvetljenje i voda	7.000	—
				3	Pošta, telegraf i telefon	1.500	—
				4	Održavanje veza sa povereništvima i zborovima	20.000	—
				5	Skupština u Subotici	35.000	—
				6	Nepredvidjeni troškovi	10.000	—
				7	Provizija za naplatu veresija	15.000	—
				8	Nameštaj	9.000	—
				9	Plata blagajniku	18.000	—
				10	sekretaru	15.000	—
				11	pisaru	8.400	—
				12	poslužitelju	12.000	—
					Svega	152.900	—